

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno MCCCCXXXVIII. ad annum MCCCCXL.

Parisiis, 1644

Solutiones inconuenientium, quae a Graecis opponuntur Latinis & ceteris recte sentientibus. Capvt VIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15490

potissimæ, & absque aliqua contradictione remanent, quibus ex eo quod Spiritus dicatur spiritus Filii, etiam ex Filio eum procedere probant. Per hanc enim falsam expositionem aliqui eas euertere conantur propter consubstantialitatem, putantes dici spiritum Filii. Hanc autem sententiam Gregorius Nyssenus vt falsam manifeste reprobatur, accipiens illud tamquam distinctiuum. Sed cum ad ostendendam quidem huius conclusionis veritatem, Spiritumque sanctum ex Patre & Filio procedere probandum, multa argumenta, multæ auctoritates, multæ rationes sint, satis tamen ex prædictis tibi puto fecisse.

*Solutiones inconuenientium, quæ a Græcis opponuntur Latinis
& ceteris recte sentientibus.*

CAPVT VIII.

CVM vero quædam inconuenientia nobis, qui veritatem confitemur, ab illis inferuntur, qui nec quid dicant sciunt, nec de quibus asserunt; illa quidem, quæ contra argumenta probantia veritatem opponuntur, in ipsismet argumentis breuiter soluimus, vt vidisti. Eorum vero, quæ contra ipsammet conclusionem inferuntur, eligens potiora & quæ magis verisimilia videntur, solutiones pro posse paucis & sufficienter hic inferam, vt tibi oratio ista quam fieri potest completa sit, & ad omnia sufficiens. Quamquam hæc inconuenientia non contra nos inferuntur, nec nos tenemur reddere rationem: sed contra sanctos doctores, qui nobis huius dogmatis, huiusque conclusionis principes & auctores fuerunt: & non solum contra occidentales, qui apertissime hanc docent conclusionem, sed non minus contra orientales. Ab ipsis igitur etiam solutiones quærendæ sunt, non a nobis: quod & fecerunt, Spiritu sancto præuidentes omnes insurrectiones hæreses. Attamen nos etiam ab illis illuminati, & ab aliis viris beatis, qui amplissima de hac re opera sua nobis reliquerunt, ad ea nosmetipsos opponemus. Putant igitur Patrem & Filium aut in vnâ confundi personam, si quis ex vtroque procedere Spiritum sanctum dicat; aut duas causas, duoque principia necesse esse ponere: vtrumque vero horum absurdissimum est. Nos vero ad confusionem quidem personarum hæc dicimus: quod si operationem spi-

randi constitutiua personæ paternæ poneremus, tunc sequeretur hoc inconueniens, & Filius esset vna eademque persona cum Patre. Cum vero constitutiua quidem paternalis personæ proprietas, paternitas, & ipsum generare probatum fuerit, spirare vero proprietas quædam sequens eius personam iam constitutam; cur ille, cui communis est cum Patre non constitutiua proprietas, vna eademque persona cum ipso esset? Quemadmodum enim commune habens Filius cum Patre, quod Spiritus dicatur Spiritus eius, prout Patris; item quod ab eo mittatur prout a Patre; tamen non est eadem persona cum Patre, eo quod non est constitutum, nec quod Spiritus dicatur Spiritus Patris, nec quod a Patre mittatur. Ita etsi communem habeat cum Patre spirandi potentiam, non ideo in eandem cum eo confunditur personam, cum spirare non sit paternalis personæ constitutum. Quare donec non probetur spirandi potentiam paternalis personæ constitutiua esse, nec confusio personarum inde probari poterit. Sed spirandi potentiam constitutiua esse, probari non potest: cum quia sequeretur quod Pater haberet duas personas & duas hypostasēs, vt in principio probatum est; hoc autem inconueniens est: tum quia hæc petitio principii esset. Ponere namque potentiam spirandi constitutiua esse personæ Patris, & ex Patre solo Spiritum procedere, vnum & idem est. Quare qui hoc dicit, petit principium. Cum autem hoc non probetur, nec confusio personarum sequitur, quamquam sint qui credant. Dictum est autem in superioribus quænam eorum quæ de Deo dicuntur, communia sunt, quæ propria; & priorum quænam duabus personis propria, quæ vero vni soli: eorum quæ vni soli, quænam ita propria sunt, vt & personalia, siue hypostatica sint: quæ vero ita propria vt notiones, non vt hypostatica: quale ipsum quoque spirare dictum est esse. Igitur ex iis quæ nunc dicta sunt, & ex iis quæ in superioribus præsupposita fuerunt, huius inconuenientis solutio patet. Nec habet quisquam amplius accusare Latinos, quod confusionem introducant personarum. De duabus vero causis, siue duobus principiis, quæ in theologia Latinos introducere quidam autumant, hocque inconueniens magis eos sequi quam vmbra

corpora putant, quid dicemus? Nempe hoc in primis dicendum est, quod ipsa sola auctoritas sanctorum sufficiat fidelibus, necesse est; qui vtrumque dixerunt, & quod Spiritus a Patre procedit & Filio, & quod tamquam ab vno principio. Non enim duo principia Spiritus sunt Pater & Filius, inquit Augustinus, sed vnum eius ambo principium sunt; quemadmodum creaturæ non tria principia, sed vnum sunt Pater & Filius & Spiritus sanctus, ipsa Trinitas Deus. Quam igitur aliquis hac apertiorem quærat solutionem, quam Spiritus sanctus per huius sanctissimi patris os & doctoris locutus est? Non enim lateat nos, quod idem inconueniens, multorum videlicet principiorum, & multorum deorum in productione etiam creaturæ sequeretur, si quis non pie consideraret, quod a fide Christiana est alienum, & conueniens gentilibus. Hoc enim est de quo maxime nos gentiles accusamus, quod multos videlicet introducant deos, multosque creatores. Cum igitur nos etiam tres diuinas personas creaturæ causam & principium credamus, nos etiam hoc inconueniens sequeretur, & multa videremur ponere principia, multaque diuinitates, si quis non recte intelligat. Sed audi quomodo sancti doctores sapientissime hoc soluunt. Nam et si Patrem & Filium & Spiritum sanctum creaturæ causam esse credamus; quoniam tamen ad Patrem omnia referuntur, & quia ab eo habent & Filius & Spiritus sanctus & ipsum esse & creandi potentiam. Si enim Pater non esset, Filius & Spiritus sanctus nec creandi potentiam haberent, nec omnino essent.

Item quoniam vna & eadem numero potentia erat cum Patre Filius & Spiritus sanctus, ex vna & eadem numero & communi diuinitate, siue diuina essentia prodeunte; ideo merito vnus Deus & vnus creator sunt. Hoc idem igitur de processione Spiritus ex Patre & Filio sufficiens sit illis, qui de hoc quærunt. Quoniam etenim vna & eadem spirandi potentia ex vna & eadem essentia prodeunte Pater & Filius Spiritum sanctum spirant: & quoniam a Patre hanc spirandi potentiam Filius habet, ideo vnus spirator, vna causa & vnum principium processionis Spiritus ambo sunt. Hæc igitur, vt dictum est, sufficerent non contententibus propter doctorum au-

etoritates : idem tamen ratione quoque probatur. Cum enim duo sint, ad quæ omne productum refertur, forma videlicet, secundum quam producitur, & suppositum aut persona ex qua: si Pater & Filius quemadmodum duo sunt secundum personas, ita & forma, secundum quam producunt, duo essent, tunc necessario duo essent principia Spiritus: cum vero etsi personis duos eos esse fateamur, forma tamen qua producunt, cum vnum numero sint, & omnino indistincti (est enim ipsa diuina essentia vna & eadem numero communis ambobus, secundum quam ambo Spiritum producunt) non est necesse, imo impossibile est duo principia dicere. Est etenim vna numero essentialis actiua spiratio, quæ cum eis propria sit, non potest esse communis Spiritui sancto, eo quod, vt sæpius dictum est, opponitur eius proprietati. Omnia enim essentialia communia Filio & Spiritui sancto cum Patre sunt; saluis tamen eorum proprietatibus. Omnia enim est Filius quæcumque & Pater, Basiliius & ceteri doctores aiunt, manens in eo quod est Filius, videlicet in eius proprietate. Quamquam etenim æqualis & similis sit Patri, generare tamen seipsum non potest, cum sit eius proprietati oppugnans. Eodem modo Spiritus quoque etsi omnia communia habet cum Patre & Filio, seruet tamen suam proprietatem necesse est; quia spirare seipsum non potest, cum hoc oppugnet eius proprietati. Ex his igitur clarissime patet falso Latinos accusari, quod duo ponant in diuinitate principia. Item aut perfecta est, aiunt, ex Patre processio, & superfluit illa quæ ex Filio est: aut si hæc necessaria est, imperfecte ex Patre procedit. Hoc vero inconueniens est, imperfectam operationem dicere Patris, & ad suam perfectionem Filio indigere. Ad quæ respondemus, illos qui hæc dicunt, ideo errare, quia omnino duos esse putant Patrem & Filium, & eorum operationes, humanis exemplis inhærentes: quia vident duorum hominum duas esse operationes numero, etsi ad vnum effectum tendant, & distinctas abinuicem, putant idem contingere etiam in Deo: quod absurdissimum est. Namque Pater & Filius personis solummodo distincti, in ceteris vnum & idem sunt: quo fit, vt etiam spirandi potentiam vnã & eandem numero habeant, & simul, non

seorsum : nec hic prius, alter posterius; nec hic alia, alter alia spiratione spiret Spiritum, vt ii qui corporales in omnibus sunt, putant; sed simul & absque tempore vna eademque numero spiratione perfecte ambo & supra omnem perfectionem eum spirent. Neesse enim est, eadem toties ad eos dici, quoties audientes non intelligunt. Aut quid isti dicent, si quis eos econtra interroget, si perfectam credunt mundi ex Patre creationem, an non? Si enim perfectam, quare Filium quoque & Spiritum creatores nominant? Si vero imperfectam, & ideo Filium & Spiritum Patri associant, considerent quid dicant. At perfecta quidem ex Patre mundi creatio, vna vero eademque numero Filii & Spiritus operatio ad eius creationem est, & non alia Patris, alia horum: tunc enim haberent locum hæc puerilia dubia. Ita igitur & in proposito perfecta quidem & super omnem perfectionem est Spiritus ex Patre processio: eadem vero & vna numero ex Filio quoque eiusdem Spiritus spiratio est, non alia & alia, nec aliter & aliter, nec prior & posterior, sed simul & eadem, & similiter, cum vna & eadem numero spirandi potentia Spiritum ambo spirent. Et nullus rursus blasphemiam hanc rationem accuset, audiens nos ex creatura arguentes: & ideo putet Latinos Spiritum sanctum inter creaturas ponere. Fuerunt etenim & sunt, qui in hanc etiam proteruiam & insaniam deuenerunt, vt hoc quoque Latinis imputare auderent. Hæc enim aut stultorum, aut iocari volentium sunt; aut illorum qui ignorant sanctos patres & doctores sapius a creatura & sensibilibus exemplis manucentes nos ad credendum res intellectuales & inuisibiles atque diuinas, ab eis quæ & exile vestigium diuinæ similitudinis habent, illa probantes pro posse. Trinitatem etenim personarum orientales quidem intellectu, verbo & spiritu; item oculo, fonte & fluuio; rursus * soli, radio & luci: occidentales vero aliis similibus ostendere conantur. Quamuis vnumquodque eorum exemplorum, etsi ratione tria sint, vna tamen hypostasis, siue substantia realiter est. Patres tamen non putarunt propterea propositam veritatem offendere, sed quantum intentioni eorum conueniebat, ex iis exemplis accipientes, reliquum tamquam alienum a veritate repellebant. Et nemo eos nec accusauit,

Nann iij

* f. sole,
radio &
luce:

nec accusabit, donec mentis compos est, quod talibus vfi fuerint exemplis. Quomodo igitur Latinos recte quis accusabit, si ad ostendendum vnam eandemque numero esse spiratium in Patre & Filio potentiam, vtantur exemplo ab omnibus concessio, vna eademque numero a Trinitate entium creatione? aut quomodo propterea calumniari eos aliquis audebit, quod Spiritum sanctum cum creaturis connumerent? praesertim cum nullus eorum qui nunc viuunt Latini, nec qui post diuisionem & infautum infelixque illud schisma fuerunt, hoc primo dixerit; sed illi prisca sancti, illi antiqui doctores, illa luminaria magna, quorum sonus in omnem terram exiuit, & verba in fines orbis terrae, quique a nobis & nostris vt praecipui doctores & sancti merito celebrantur, haec exempla & inuenerint & dixerint. Augustinus etenim, qui profunditate scientiae omnes antecellit, sanctitate & feruore caritatis in Deum nulli cedit: Augustinus est, inquam, qui haec eisdem verbis dicit, Patrem & Filium scilicet vnum principium esse Spiritus sancti, quemadmodum Patrem & Filium & Spiritum sanctum vnum principium creaturae credendum est. Accusent ii qui facile cuncta audent, & beatum Athanasium, qui in dialogo orthodoxi cum Ariano dissimilem Filium Patri, & Spiritum Filio & Patri ponente, ita dicit: Dei naturam Filii & Spiritus sancti causa est, tum omnis creaturae: & simili audacia aut Filium & Spiritum cum creatura ponant, aut creaturam cum Filio & Spiritu sancto vt Deum colant, cum eandem eorum causam esse, Dei videlicet naturam, sanctus doctor docuerit. Sed haec impudentium & ignorantium hominum sunt. Et cum inconuenientia, quae quidam contra veram nostram conclusionem suis rationibus inferre solent, haec potissimum sint, & ad haec si qua alia sunt, referantur: patet, quod illis, Deo fauente, sufficienter solutis, cetera & simul corruunt, & quae ad haec dicta sunt, ad omnia etiam illa sufficiunt.